საქართველოს ეკონომიკური განვითარების თანამედროვე პროცესები და სახელმწიფოს როლი

საქართველოს ეკონომიკამ დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ განვითარების სხვადასხვა ეტაპი გაიარა. განსაკუთრებით თვალსაჩინოა განსხვავება 1990-იან და 2000-იან წლებში, რადგან ამ პერიოდში სახელმწიფოს ეკონომიკური როლიც მნიშვნელოვნად შეიცვალა.

1990-იანი წლები საქართველოსთვის მძიმე და გამოწვევებით სავსე პერიოდი იყო. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ ქვეყანამ საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლა დაიწყო, თუმცა ამ ცვლილებებს თან ახლდა ეკონომიკური კრიზისი. მრავალი საწარმო დაიხურა, გაიზარდა უმუშევრობა და ინფლაცია, მოსახლეობის შემოსავლები კი მნიშვნელოვნად შემცირდა. სწორედ ამ წლებში დაიწყო ახალი ეკონომიკური სისტემის ჩამოყალიბება, რომელიც კერძო საკუთრებასა და თავისუფალი ბაზრის პრინციპებს ეფუძნებოდა. სახელმწიფოს მთავარი პასუხისმგებლობა ეკონომიკური სტაბილურობის უზრუნველყოფა იყო. ამისთვის განხორციელდა მნიშვნელოვანი რეფორმები — შემოიღეს ეროვნული ვალუტა, შეიქმნა თანამედროვე საბანკო და საგადასახადო სისტემა და დამკვიდრდა ახალი ეკონომიკური კანონმდებლობა. მიუხედავად არსებული სირთულეებისა, ამ პერიოდში საფუძველი ჩაეყარა ქვეყნის მომავალ ეკონომიკურ განვითარებას.

2000-იან წლებში ვითარება მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა და დაიწყო ეკონომიკური რეფორმების ახალი ეტაპი. სახელმწიფომ გაამარტივა ბიზნესის დაწყებისა და რეგისტრაციის პროცედურები, შეამცირა გადასახადები და ბიუროკრატიული ბარიერები, რამაც კერძო სექტორის განვითარებას შეუწყო ხელი. ეკონომიკა სწრაფად იზრდებოდა, განსაკუთრებით მომსახურების, ვაჭრობისა და ტურიზმის სფეროებში. ამ პერიოდში სახელმწიფოს ფუნქცია უფრო მეტად გახდა ეკონომიკური პროცესების რეგულირება და განვითარების ხელშეწყობა. მთავარი მიზანი იყო ინვესტიციების მოზიდვა, ჯანსაღი კონკურენციის შექმნა და ბიზნესისთვის ხელსაყრელი გარემოს უზრუნველყოფა. ამასთან ერთად, გაიზარდა განათლების, პროფესიული ცოდნისა და საზოგადოებრივი ნდობის მნიშვნელობა, რადგან სწორედ ეს ფაქტორები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენდა ქვეყნის ეკონომიკურ წინსვლაზე. ეკონომიკური პოლიტიკის განხორციელებისას სახელმწიფო

ცდილობდა, გაეთვალისწინებინა როგორც ბიზნესის, ისე დასაქმებულების, ახალგაზრდებისა და სოციალურად დაუცველი მოსახლეობის ინტერესები.

ჩემი აზრით, 1990-იან წლებში სახელმწიფოს აქტიური მონაწილეობა აუცილებელი იყო, რადგან ქვეყანა მძიმე ეკონომიკურ კრიზისს გადიოდა და სტაბილურობის დამყარება მხოლოდ სახელმწიფოს ძალისხმევით იყო შესაძლებელი. 2000-იან წლებში კი უფრო ეფექტიანი აღმოჩნდა ისეთი მიდგომა, რომელიც თავისუფალი ბაზრის განვითარებასა და სახელმწიფო რეგულირებას შორის ბალანსს ამყარებდა. ვფიქრობ, ქვეყნის ეკონომიკური წარმატება სწორედ მაშინ მიიღწევა, როდესაც სახელმწიფო ქმნის სამართლიან და თანაბარ პირობებს, ხოლო მოქალაქეებს ეძლევათ შესაძლებლობა საკუთარი ცოდნა, უნარები და შესაძლებლობები სრულად გამოიყენონ.

ანა ჯიოშვილი